СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ПІДПРИЄМНИЦТВО

спеціальність	**D5 «Маркетинг»**	**обов'язковість дисципліни**	**Обов'язкова**
освітня програма	**Маркетинг**	**факультет**	**управління торговельно-підприємницькою та митною діяльністю**
освітній рівень	**перший (бакалаврський)**	**кафедра**	**Кафедра торгівлі готельно-ресторанної та митної справи**

ВИКЛАДАЧ

Хлопоніна-Гнатенко Ольга Іванівна

Вища освіта – спеціальність менеджмент підприємств
Науковий ступень - кандидат економічних наук 08.00.04 економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)
Вчене звання - доцент
Досвід роботи – більше 17 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка 3 методичних розробок;
- співавторка 5 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	**0667074095**	**електронна пошта**	khloponina07@gmail.net	**дистанційна підтримка**	**Moodle** **Google Meet**

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування професійних компетентностей у майбутнього фахівця щодо теоретичних основ та практичних навиків з теоретичних та методичних основ розвитку підприємницької діяльності, формування розуміння концептуальних основ системного управління підприємствами; знання історичних тенденцій і закономірностей розвитку підприємництва
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	• вивчення основних теоретичних засад підприємництва, зміст та специфіку підприємницької діяльності / індивідуальні завдання, практичні завдання, опитування та співбесіди • набуття практичних навичок з організації підприємницької діяльності / індивідуальні завдання, практичні завдання, опитування та співбесіди • здатність формулювати основну мету підприємницької структури та визначити відповідні завдання / індивідуальні завдання, практичні завдання, опитування та співбесіди • вивчення основних етапів становлення підприємництва / індивідуальні завдання, практичні завдання, опитування та співбесіди • вивчення основних законів та закономірностей розвитку підприємницької діяльності / індивідуальні завдання, практичні завдання, опитування та співбесіди • в практичній діяльності вміння провести загальну оцінку ефективності функціонування підприємницької структури та здатності її до розвитку / індивідуальні завдання, практичні завдання, опитування та співбесіди
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичні заняття; 60 годин самостійних занять; підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність
Умови зарахування	Згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	*ІК. .Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів маркетингу і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.* *ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.*	**Програмні результати навчання**	*Р8. Застосовувати інноваційні підходи щодо провадження маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, гнучко адаптуватися до змін маркетингового середовища.* *Р10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.* *Р11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.* *Р12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого*

	ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. *ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).*		*мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.* *Р13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.* *Р14. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані маркетингові рішення.* *Р16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.*		
СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)					
Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					
Лекція 1.	***Економічна сутність, особливості організації та розвитку підприємництва.***	**практичне заняття 1 (ПЗ 1)**	*Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві. Основні функції підприємництва. Види підприємницької діяльності.*	**Самостійна робота**	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Підбір та обґрунтування теми індивідуального завдання.
Лекція 2.	***Правові засади функціонування підприємництва.***	**ПЗ 2**	*Сутність державного регулювання підприємництва. Правова база розвитку підприємництва.*		
Лекція 3.	***Організаційно-правові особливості відкриття власної справи.***	**ПЗ 3-4**	*Реєстрація власної справи у державних органах*		
Лекція 4.	***Мотиваційна модель підприємництва.***	**ПЗ 5**	*Основні чинники мотивації до підприємництва. Трансформація потреб та запитів підприємців у мотивацію та реальну діяльність.*		
Лекція 5.	***Процеси створення та припинення суб'єктів підприємницької діяльності.***	**ПЗ 6-7**	*Функціонування структур малого підприємництва. Порядок формування статутного фонду. Дозволи та погодження для початку підприємницької діяльності. Ліцензування. Ліквідація та банкрутство суб'єкта підприємництва.*		
Розділ 2.РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РИНКОВИХ УМОВАХ					
Лекція 6.	***Планування та бізнес-планування в підприємництві.***	**ПЗ 8-9**	*Економічні та неекономічні чинники успіху бізнес-планування підприємницької діяльності.*	**Самостійна робота**	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. Збір, обробка матеріалів та написання індивідуальної роботи.
Лекція 7.	***Оподаткування у підприємницькій діяльності.***	**ПЗ 10**	*Види податків за різними ознаками. Обов'язкові платежі та збори.*		

Лекція 8.	***Ризики у підприємницькій діяльності.***	**ПЗ 11**	*Ризик як рушійна сила підприємництва Види ризиків.*		
Лекція 9.	***Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю..***	**ПЗ 12-13**	*Вибір оптимальної організаційної структури управління підприємством*		
Лекція 10.	***Фінансування підприємницької діяльності.***	**ПЗ 14**	*Внутрішні джерела фінансування. Основні форми зовнішнього фінансування бізнесу.*		
Лекція 11.	***Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності.***	**ПЗ 15**	*Маркетингові комунікації. Реклама. Нові методи збуту товарів: Internet-комерція, реалізація товарів за каталогами, виставкова діяльність, маркетплейс.*		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Підприємництво : підручник / І.В. Гонтарева. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2021. – 392 с.
2. Підприємництво: питання теорії та практики. Навч. посібник / Гіржева О.М., Хлопоніна-Гнатенко О.І., Ряснянська А.М., [та ін.] ХНТУСГ ТОВ «Смугаста типографія» 2020. - 384с.
3. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.] ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с.
4. Підприємництво : підручник / С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко [та ін.]. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с.
5. Економіка і фінанси підприємства Практикум / За ред. А.В. Непрана. Гіржева О.М., Литвинов А.І., Хлопоніна-Гнатенко О.І. [та ін.] – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 429 с.
6. Підприємництво: навчально-методичний посібник для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни студентами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності D7 «Торгівля», D5 «Маркетинг», J2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»/ Держ. біотехн. ун-т ; Уклад. О.І. Хлопоніна-Гнатенко, І.І. Божидай Ірина Ігорівна, Д.М. Одарченко – Харків : [Електронний ресурс], 2026. – 169 с.

Методичне забезпечення

1. Підприємництво: опорний конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» [Електронний ресурс] / ДБТУ; уклад.: О.І. Хлопоніна-Гнатенко – Харків, 2026. – 129 с.
2. Підприємництво: методичні вказівки для проведення практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» / Хлопоніна-Гнатенко О.І., Калєнік К.В.– Харків: ДБТУ, 2026 – 49с.
3. Збірник тестів підсумкового контролю з дисципліни «Підприємництво» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» [Електронний ресурс] [Електронний ресурс] / ДБТУ; уклад.: Хлопоніна-Гнатенко О.І. – Харків, 2026. – 35 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (https:// biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/pol-org-op-25rv1.pdf)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	за результатами поточного контролю
		до 40	підсумковий контроль (екзамен)
Поточне оцінювання	60 бальна сумарна	до 20	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 20	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету (https://library.btu.kharkov.ua/images/docs/KODEKS%20akademicnoi%20dobrocesnosti.pdf) та вимог, які прописані у Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/norm-b-acad-pol1v.pdf) виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.